

Näringsminister Maud Olofsson
Regeringskansliet
103 33 STOCKHOLM

Fordonskomponentgruppen i Blekinge

Under hösten 2008 stod det klart att Volvo Personvagnar i Olofström och underleverantörer till fordonsindustrin i Blekinge drabbats hårt i den rådande industri- och finanskrisen. Tusentals människor varslades om uppsägning från sina jobb. Detta påverkade hela Blekinge och Nordöstra Skåne kraftigt.

I ett tidigt skede, redan den 5 november 2008, fattade Regionstyrelsen för Region Blekinge beslut om att avsätta resurser för projektet ”Krafttag Blekinge – Olofström”. Tillsammans med kommunerna i länet och nordöstra Skåne samt Länsstyrelsen i Blekinge skapades en kraftsamling såväl operativt som strategiskt för att underlätta för berörda människor och företag i den rådande situationen.

Varselsamordnare utsågs av regeringen i november 2008. Genom projekt ”Krafttag Olofström-Blekinge” och varselsamordnaruppdraget lades stor kraft vid att överblicka situationen och att se möjligheter i framtiden. Resultat har beskrivits i de varselsamordnarrapporter som presenterades 2008-11-24 och 2009-02-02 för regeringskansliet. Givetvis fanns en förhoppning och förväntan om någon form av stöd till Blekinge från regeringshåll. Ganska snart kom signaler om att i första hand ”befintliga resurser” skulle användas, dvs regionala tillväxtmedel och medel ur europeiska regional- och socialfonden mm. Ett antal projekt drogs i gång med hjälp av regionala tillväxtmedel och medel ur Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF). Dock har inga ytterligare medel från regeringshåll skjutits till.

Ett stort behov som tidigt identifierades var utbildningsbehovet, att skapa utbildningsplatser för varslade i berörda företag. Med stöd av europeiska socialfonden (ESF) kunde utbildningsmöjligheter skapas för berörda individer samtidigt som den konjunkturella situationen skulle kunna underlättas och konkurrenskraften stärkas för både individer och företag. För Blekinge är det också angeläget att kunna behålla människor för att inte hela orter skall avfolkas då ungdomar i första hand drabbas och viktig kompetens försvinner.

I ett tidigt skede togs således möjligheten med utbildningsplatser upp, bl.a. i samband med arbetsmarknadsminister Sven-Otto Littorins besök i Olofströms kommun. Detta mot bakgrund av att erfarenheten av regelverket för europeiska socialfonden, den bristande flexibiliteten, att programmet inte är skrivet för detta konjunkturella läge och att företag med mer än 250 anställda inte omfattades av programmet. Arbetsmarknadsministern utlovade regeringens stöd för att på alla sätt underlätta i den rådande situationen – inte minst vad avsåg regelverk och flexibilitet.

Således togs ärendet upp i strukturfondspartnerskapet för Skåne och Blekinge och den 4 mars 2009 beslutades om en särskild utlysning i europeiska socialfonden tillsammans med snabbare beredning och prioritering av ärendet. Den 23-24 mars prioriterade således strukturfondspartnerskapet projektet "FKG -09" ("Fordonskomponentgruppen -09") uppgående till 35 707 996 kr att lämnas över till Svenska ESF-rådet för beslut. Projektet motsvarar utbildningsinsatser för ca 3 500 individer. I projektet ingick också utbildningsinsatser i företag med mer än 250 anställda (Volvo Personvagnar AB och Dynapac Compaction Equipment AB) med motsvarande ca 2 200 individer.

Efter omfattande kompletteringar kunde Svenska ESF-rådet fatta beslut i juni/juli 2009 om den del av projektet som avsåg företag med färre än 250 anställda. Därefter följde nödvändiga upphandlingar av utbildningsaktörer. Först i september 2009 kunde således dessa utbildningar påbörjas.

Avseende Volvo och Dynapac diskuterades tidigt möjligheten att gå samma väg som Scania gjort via EU-kommission. Samtidigt utlovades från regeringskansliet en snabb handläggning av en förordning om statligt stöd inom det nationella strukturfondsprogrammet för regional konkurrenskraft och sysselsättning som skulle underlätta (och gå snabbare) för de större företagen att kunna omfattas av programmet liksom det beslut Scania erhållit från EU-kommissionen. Parallellt med "väntan" på förordningen har kompletteringar i detalj krävts in från ESF-myndigheten.

Först i november 2009 kom "Förordning om statligt stöd inom det nationella strukturfondsprogrammet för regional konkurrenskraft och sysselsättning" (SFS 2009:982) med särskilda bestämmelser om stöd enligt den allmänna gruppundantagsförordningen. Det visade sig att villkoren var radikalt förändrade jämfört med det beslut/villkor som gällde för Scania enligt beslut av EU-kommissionen. Jämfört med 100% stödberättigade utbildningskostnader (inklusive att tid för personal kan räknas in i kostnadsunderlaget) innebär förordningen att beskrivet behov av utbildningar är stödberättigade upp till 60% avseende allmänna utbildningar och upp till 25% av särskilda utbildningar. Tid för personalen får inte räknas in.

Eftersom det tidigt ställdes krav på att det skulle vara en offentlig projektägare så att samordning kunde ske mellan företagen, mindre och större, var tolkningen av medfinansiering ett frågetecken. Det har krävts möten med myndigheten och jurister vilka uttalar, trots att socialfondsprogrammet inte medger det, att det är företagen som skall medfinansiera.

Dessutom efter alla turer, möten, diskussioner, kompletteringar m m och väntan på förordningen så ströks nästan hälften av föreslagna utbildningar i slutlig beslutsomgång av ESF-myndigheten den 16 december 2009 vilken motiverades från ESF-myndigheten med att avsteg från ursprunglig ansökan inte kunde accepteras. Man har i detta beslut inte tagit hänsyn till de uppgifter som man från myndighetens sida begärt in och Volvo levererat (årsuppdatering av kompetensutvecklingsbehovet hade gjorts på Volvo vilken under hand hade kommunicerats).

Sammanfattningsvis

En stor frustration kan vi som regional aktör tillsammans med berörda företag känna över denna utdragna handläggning och inte minst utfallet. Från utlysning och beslut av strukturfondspartnerskapet för Skåne och Blekinge den 23 -24 mars 2009 (Region Blekinge fattade själva beslut om insatser och åtgärder för att sätta i gång processen november 2008) motsvarande 35,7 mkr kan vi nu i januari 2010 fullfölja projektet FKG -09 med 26,2 mkr. Projektet kommer att finansieras med mellan 25-60% dvs i bästa fall 19,9 mkr från europeiska socialfonden. Det har gått nästan ett år – är detta en rimlig hantering i den uppkomna situationen?

Av förklarliga skäl är vi inte nöjda med denna process och dess utfall. Inte minst mot bakgrund av de löften som uttalats från ministrar och statssekreterare på besök i Blekinge och på Volvo i Olofström.

En liten och utsatt region som Blekinge kan behöva allt stöd i den uppkomna situationen och rådande konjunkturläge för att mildra effekterna på samhället och medborgarna, inte minst om det avser att underlätta i byråkratin.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Mats Johansson', with a long horizontal stroke extending to the right.

Mats Johansson
Regionråd/Varselsamordnare
Region Blekinge